

Regeringen
Näringsdepartementet

Juridiska avdelningen
Barbro Molander
YTTRANDE

2004-09-28
Reg.nr 13-2497-04

Ett utvidgat skydd mot könsdiskriminering (SOU 2004:55), dnr. N2004/3887/JÄM

I betänkandet föreslås de ytterligare åtgärder som är lämpliga eller nödvändiga med hänsyn till rådets direktiv om könsdiskriminering, bl.a. vissa ändringar i lagen (2001:1286) om likabehandling av studenter i högskolan (likabehandlingslagen).

Högskoleverket har visserligen en roll som tillsynsmyndighet på högskoleområdet men är inte den primära tillsynsmyndigheten när det gäller universitetens och högskolornas efterlevnad av regler som avser skydd mot diskriminering. Det är i stället ombudsmännen som skall se till att dessa regler följs. Verket ser det därför inte som sin uppgift att i detalj ha synpunkter på lagsförslagen utan begränsar yttrandet till vissa allmänna reflektioner utifrån perspektivet som central myndighet för frågor som rör universitet och högskolor (båda i fortsättningen benämnda högskolor).

Förbud mot trakasserier och sexuella trakasserier (artikel 2.2. och 2.3)

Högskoleverket tillstyrker att trakasserier på grund av kön och sexuella trakasserier definieras som två separata företeelser i likabehandlingslagen, jämställdhetslagen (1991:433) och lagen (2003:307) om förbud mot diskriminering. Verket har inget att erinra mot de föreslagna definitionerna.

Högskoleverket har heller inget att erinra mot att förbudet mot repressalier i 11 § likabehandlingslagen ändras på sätt som utredningen föreslår.

Positiv särbehandling (artikel 2.8)

Högskoleverket konstaterar att det råder stor osäkerhet ute på högskolorna om hur regeln om s.k. alternativt urval i 7 kap. 10 § fjärde stycket och 16 c § högskoleförordningen skall tillämpas. Vissa högskolor avstår helt från att använda sig av de möjligheter urvalsregeln ger just på grund av denna osäkerhet.

Högskoleverket anser i likhet med utredningen att reglerna bör förtydligas med förordningsmotiv eller på annat tydligt sätt.

Tillträde till yrkesvägledning

Högskoleverket tillstyrker att diskrimineringsförbuden skall gälla även när en högskola beslutar om eller vidtar annan åtgärd som rör information och stöd inför val av utbildning och arbete (yrkesvägledning). Verket vill dock påpeka att begreppet yrkesvägledning inte motsvarar den terminologi som finns i högskoleförordningen (1993:100). I 6 kap 3 § högskoleförordningen sägs i stället att studenter skall ges tillgång till studievägledning och yrkesorientering. Verket anser att termerna i likabehandlingslagen och i högskoleförordningen bör vara likalydande för att undvika missförstånd och osäkerhet i rättstillämpningen.

Tillträde till yrkespraktik

Högskoleverket vill här påpeka att begreppet yrkespraktik som utredningen definierar som ”praktisk utbildning på en arbetsplats eller lärande under arbete eller arbetsliknande former” inte heller finns som begrepp i högskoleförordningarna. Praktiken görs i regel inte vid sidan av den grundläggande högskoleutbildningen utan är i stället en del av den. Den kan exempelvis kallas verksamhetsförlagd utbildning eller klinisk utbildning. Att praktiken är en del av den grundläggande högskoleutbildningen innebär bl.a. att den måste genomföras i form av en kurs/del av kurs och att det för kursen skall finnas en kursplan. Till kursen antas studenterna på samma sätt som till kurser i den övriga grundläggande högskoleutbildningen.

Allmänt om likabehandlingslagen

Som Högskoleverket tidigare har påpekat (se verkets yttrande över betänkandet Ett utvidgat skydd mot diskriminering (SOU 2002:43), ert dnr. N2002/4940/IM)) är likabehandlingslagen tillämplig endast på den grundläggande högskoleutbildningen och forskarutbildningen vid högskolan. Det finns också andra utbildningar som anordnas av högskolorna och frågor om diskriminering av sökande och deltagare i dessa utbildningar skall, som reglerna ser ut i dag, bedömas enligt andra bestämmelser. Likabehandlingslagen bör omfatta all utbildning som en högskola anordnar. Verket befarar att regelverket annars blir svåröverskådligt för högskolorna och de som studerar där.

Detta yttrande har beslutats av universitetskanslern efter föredragning av verksjuristen Barbro Molander i närvaro av kanslichefen Lennart Ståhle och chefsjuristen Annica Lindblom. I ärendets handläggning har även verksjuristen Marie Stern Wärn och utredaren Helena Mähler deltagit.

Sigbrit Franke

Barbro Molander